

केन्द्रीय विद्यालयः, खम्मम्

अर्धवार्षिकी परीक्षा

कक्षा - अष्टमी

2017-2018

अङ्काः-80

विषयः - संस्कृतम्

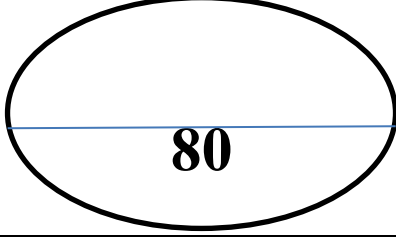
समयः - 3होराः

छात्रस्य नाम-

क्रम सं-

वर्गः -

निरीक्षकस्य हस्ताक्षरम् -.....

परीक्षकस्य हस्ताक्षरम्-.....

खण्ड-क

(अपठित अवबोधनम्)

प्र.1- अधोलिखित गद्यांशं पठित्वा उत्तराणि लिखत.

(5 अङ्काः)

अस्माकं विद्यालयः उत्तम विद्यालयः अस्ति । अत्र अनेके छात्राः पठन्ति । ते परस्परं स्नेहेन व्यवहरन्ति । सर्वे छात्राः विनम्राः सन्ति । ते शिक्षकान् नमन्ति । तेषां आदेशान् पालयन्ति । अत्र पठनस्य तु श्रेष्ठा व्यवस्था अस्ति । विद्यालयस्य वार्षिकोत्सवः परह्यः समाचरितः । यदा मुख्य - अतिथिः आगतः तदा छात्राः करताल ध्वनिना तस्य स्वागतं कृतवन्तः ।

1. अस्माकं विद्यालयः कीदृशः अस्ति । उ)
2. विद्यालये छात्राः परस्परं कथं व्यवहरन्ति । उ)
3. विद्यालये कस्य श्रेष्ठा व्यवस्था अस्ति । उ)
4. छात्राः कान् नमन्ति । उ)
5. वार्षिकोत्सवः कदा समाचरितः उ)

खण्डः-ख

रचनात्मक कार्यम्

2प्र. चित्रं दृष्ट्वा मञ्जूषा सहायेन वाक्यानि रचयत-

5x1=5

- 1) इदं चित्रं अस्ति ।
- 2) चिकित्सालये रुग्णान् जनाः ।
- 3) वैद्यः ददाति ।
- 4) चिकित्सालये परिचरति ।

मञ्जूषा- चिकित्सकः, परिचारिका,
आगच्छन्ति, औषधम्

5) अतः चिकित्सालयः अस्ति।

3प्र. मञ्जूषातः पदानि चित्वा कथा निर्माणं कुरुत-

6x1=6

मञ्जूषा - प्रमत्तः,	चटका,	अत्रोटयत्,	अपृच्छत्,	अण्डानि,	वेदनस्य
---------------------	-------	------------	-----------	----------	---------

एकस्मिन् वृक्षे एका..... वसति स्म । एकस्मिन् दिने एकः गजः वृक्षस्य अधः आगत्य
शाखान्। तेन चटकायाःविशीर्णानि। तथा चटका व्यलपत्। तस्मिन् वृक्षे एव
एकः अन्य खगः चटकायाः कारणम्।

4प्र. अधोलिखित पदानि योजयित्वा वाक्यानि रचयत ।

2x2=4

क) गुलिकाः -

ख) लोके -

खण्डः-ग

अनुप्रयुक्त व्याकरणम्

5प्र. रिक्तस्थानेषु समुचित विभक्तिं योजयत-

10x1=10

	<u>एकवचनम्</u>	<u>द्विवचनम्</u>	<u>बहुवचनम्</u>
मातृ(प्रथमा) -	माता	मातारौ	मातारः
धातृ(प्रथमा) -	धातारौ
मातृ(तृतीया) -	मात्रा	मातृभ्याम्	मातृभिः
धातृ(तृतीया) -
मातृ(षष्ठी) -	मातुः	मात्रोः	मातृणाम्
धातृ(षष्ठी) -	धातृणाम्
मातृ(सप्तमी) -	मातरि	मात्रोः	मातृषु

धातृ(सप्तमी) -

6प्र. रिक्तस्थानेषु समुचित धातुरूपं योजयत-

5x1=5

	<u>एकवचनम्</u>	<u>द्विवचनम्</u>	<u>बहुवचनम्</u>
प्रथमपुरुष -	धावति	धावन्ति
मध्यमपुरुष -	नेष्यथः
उत्तमपुरुष -	अवदम्

मञ्जूषा	-	अवदाव	धावतः	नेष्यसि	अवदाम	नेष्यथ
---------	---	-------	-------	---------	-------	--------

7प्र. प्रकृति-प्रत्ययान् योजयत -

5x1=5

चल् + तुमुन्	=	(चलितुमुन् / चल् तुमुन् / चलितुम्)
धाव् + क्त्वा	=	(धावित्वा / धावक्त्वा / धावित्क्वा)
खाद् + क्त्वा	=	(खादित्वा / खादित्क्वा / खात्वा)
आ + नी + ल्यप्	=	(आनील्य / आनीय / आनील्यप्)
आ + गम् + ल्यप्	=	(आगम्य / आगल्यप् / आगमल्यप्)

खण्डः-घ

पठित अवबोधनम्

8प्र. अधोलिखित गद्यांशं पठित्वा उत्तराणि लिखत-

5x1=5

कस्मिंश्चित् वने करनखरः नाम सिंहः प्रतिवसति स्म । सः कदाचित् इतस्ततः परिभ्रमन् क्षुदार्तः जातः । किञ्चिदपि आहारं न प्राप्तवान् । ततः सूर्यास्तसमये एकां महतीं गुहां दृष्ट्वा सः अचिन्तयत् - नूनम् एतस्यां गुहायां रात्रौ कोपि जीवः आगच्छति । अतः अत्रैव निगूढो भूत्वा तिष्ठामि इति ।

एकपदेन उत्तरत-(2अंकाः)

क) कस्मिंश्चित् वने को नाम सिंहः प्रतिवसति स्म ? उ)

ख) सिंहः कदा गुहां अपश्यत् ? उ)

पूर्णवाक्येन उत्तरत-(2 अंकाः)

ग) महतीं गुहां दृष्ट्वा किं अचिन्तयत्-?

उ)

यथानिर्देशम् उत्तरत-(2x1/2=1)

घ) प्रतिवसति अत्र उपसर्गः कः ? ()

1) प्र 2) प्रति 3) वसति

ड) अत्रैव =+ ()

1) अत + एव 2) अत्र + एव 3) अत्र + ऐव

9प्र. विलोमपदान् रिक्तस्थानेषु पूरयत-

5x1=5

मञ्जूषा- विरक्तिः पृष्टतः परकीयम् वामहस्तः निर्गुणाः

क) पुरतः X ख) स्वकीयम् X ग) अनुरक्तिः X

घ) गुणाः X ज) दक्षिणहस्तः X

10प्र. रिक्तस्थानेषु समुचित समानार्थक पदानि लिखत-

5x1=5

मञ्जूषा- हस्तेन पुष्पम् तनुः अधुना ददासि

1) साम्प्रतम् - 2) यच्छसि - 3) करेण-

4) शरीरम् - 5) कुसुमम् -

11प्र. मञ्जूषातः समुचित अव्ययपदं चित्वा रिक्तस्थानेषु पूरयत-

5x1=5

मञ्जूषा- सदा तावत् पुरतः तथा विना

क) विद्यलयस्य एकम् उद्यानम् अस्ति ।

ख) यावत् परिश्रमं करोति फलितं लभ्यते ।

ग) सः यथा चिन्तयति आचरति ।

घ) विद्यां जीवनं वृथा ।

ड) सूर्यः पूर्वदिशायाम् उदेति ।

12प्र. मञ्जूषातः समुचित क्रियापदं चित्वा रिक्तस्थानेषु पूरयत -

5x1=5

मञ्जूषा-	विधेहि	देहि	भज	चल	जहीहि
----------	--------	------	----	----	-------

- क) त्वं विद्यालयं । ख) राष्ट्रे अनुरक्तिं ।
ग) मह्यं जलं । घ) गोविन्दम् ।
ङ)भीतिं भज भज शक्तिम् ।

13प्र. रेखांकित पदानि आधृत्य प्रश्ननिर्माणं कुरुत-

5x1=5

- क) मधुमक्षिका माधुर्यम् एव जनयति । (का / कः / किम्) उ)
ख) लुब्धस्य यशः नश्यति । (केन / कस्य / कति) उ)
ग) गुणाः गुणज्ञेषु गुणाः भवन्ति । (कः / केन / के) उ)
घ) गुहायाः स्वामी दधिपुच्छः आसीत् । (काः / कस्याः / कस्य) उ)
ङ) जलं समुद्रम् आसाद्य भवन्त्यपेयाः । (कया / कः / कम्) उ)

14प्र. अधोलिखित वाक्यानि घटनाक्रमानुसारं लिखत-

10x1=10

- क) प्रेमलस्य पत्नी प्रेमली अस्ति । () ज) सः स्नानमकरोत् । ()
ख) सः हण्डीमवतारयत् । () झ) सः चुल्लीमज्जालयत् । ()
ग) सः हण्डीं स्नानगृहे अस्थापयत् । () ञ) प्रेमलः आलस्यम् अकरोत् । ()
घ) सः घटे जलमभरत् । ()
ङ) प्रेमलः काष्ठच्छेदनं कर्तुं वनं गतवान् । ()
च) सः जलमुष्णमकरोत् । ()
छ) सः भोजनमकरोत् । ()